

Prenumerata wynosi:
we Lwowie:
 miesięcznie 2 korony: — za
 dwurazową dostawę do domu
 dopłaca się 60 halerzy;
na prowincji:
 z jednorazową przesyłką z dwurazową przesyłką
 rocznie . . . 30 K — h 36 K — h
 kwartalnie . . 7 „ 50 „ 9 „ — „
 miesięcznie 2 „ 50 „ 3 „ — „
 W Niemczech mies. 3 M 50 fen.
 W innych krajach mies. 4 Fr.

Rękopisów Red. nie zwraca.

Adres: „DZIENNIK POLSKI“ —
 Lwów, pl. Marjacki l. 7.
 Telefonu nr. 151.

Wydanie poranne.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halerzy.
 Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadstawe* 40 halerzy.
 Drobne ogłoszenia po 3 halerze za słowo. Najmniejsze ogłoszenia 30 halerzy.
 Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halerzy.

Numer pojedynczy:

we Lwowie	na prowincji
poranny . . . 3 hal.	5 hal.
popołudniowy 8 hal.	10 hal.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYŚLAW SCHMITT.

SEJM.

Lwów 6 października.

27. Posiedzenie I sesji VIII perjodu.

Subwencja dla towarzystw rolniczych.

W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia nad sprawą udzielenia tow. rolniczym subwencji na cele odnowienia hodowli świń, przemawiał p. Skołyśzewski i potępił system traktowania spraw ekonomicznych, praktykowany przez p. Stapińskiego, który rzecz najlepszą i najbardziej pożądaną dla ludu, gotów jest zwalczać, skoro ona wyszła od jego przeciwników politycznych (brawa), poczem oświadczył się za wnioskami komisji.

Dla sprostowania faktycznego zabrał głos p. Milewski i prostował twierdzenia p. Stapińskiego i p. Huryka, jakoby gal. tow. gospodarze i krakowskie tow. rolnicze propagowały politykę, jakoby subwencje rozdziałały nie wedle potrzeb, a nagrody nie wedle zasług, sprostował też inne jeszcze insynuacje i błędy p. Stapińskiego, skonstatował, że do towarzystw powyższych garną się coraz liczniej włościanie i dodał: „są jednak czynniki, któreby chciały utrudnić każdą rzecz w kraju dla polityki stronnicej“.

Prostował jeszcze p. Brykczyński niektóre twierdzenia pp. Stapińskiego i Huryka — i nareszcie po odpowiedzi sprawozdawcy p. Schnell'a, uchwalono wnioski przedłożone przez referenta. Wniosek odracający p. Kramarczyka i wniosek p. Szajera u podwyższenie subwencji na rok 1903 do kwoty 24.000 koron odrzucono.

Pożyczki dla powiatów.

Z kolei uchwalili sejm dwie ustawy: 1) zezwalającą reprezentacji powiatowej w Zaleszczykach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 koron na konwersję dawnej pożyczki, zaciągniętej w banku krajowym w kwocie 50.000 koron, tudzież na pokrycie udziału powiatu w kosztach budowy nowego szpitala w Zaleszczykach, oraz 2) zezwalającą reprezentacji powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron, celem częściowego pokrycia kosztów budowy drogi powiatowej Probużna-Dębówka.

Dyskusja solna.

Z kolei p. Merunowicz przedłożył sprawozdanie komisji solnej o krajowej sprzedaży soli i jej imieniem przedłożył szereg wniosków, między innymi zaś:

1. Aby sejm polecił wydziałowi krajowemu, ażeby nie ustawał w staraniach w tym kierunku, by karton, potrzebny do pakowania soli, wyrabiany był w kraju i upoważnia go, ażeby za odpowiednim zabezpieczeniem, dopomógł ku temu w razie potrzeby i pieniądze, z zapasów funduszu solnego.

2. Aby upoważnił wydział krajowy, ażeby w celu rozszerzenia sprzedaży soli kamiennej pod jego zarządem i pod jego kontrolą, założył w Wieliczce młyn do mielenia soli kamiennej.

3. Dalej aby wezwał rząd: a) ażeby w porozumieniu z wydziałem kraj. ostatecznie unormował proceder opakowywania topek w papier w warzelniach, oraz kontrolę nad tą robotą; b) aby podniósł produkcję soli warzonki w warzelniach na zachód najdalej położonych, przy równoczesnym zredukowaniu

produkcji w salinie kosowskiej do dawnych, dla zbytu w najbliższej okolicy zastosowanych rozmiarów; c) ażeby przyspieszył o ile możliwości otwarcie ruchu w odbudowanej żupie w Dolinie; d) ażeby gospodarzom wiejskim, posiadającym bydło — nietylko tym, którzy zamieszkują gminy, gdzie w miejscu znajduje się surowica, ale i tym, którzy sąsiednie gminy zamieszkują, bez względu na oddalenie, ułatwił pobieranie surowicy celem poprawienia paszy, a tem samem podniesienia chowu bydła; e) ażeby w drodze właściwej przeprowadził ogólne niższenie cen soli, a na razie przynajmniej, ażeby dążył do dalszego obniżenia ceny soli dla bydła.

W dyskusji nad tem sprawozdaniem zabrał głos p. ks. Stojałowski, który wywodził, że rząd wyzyskuje ludność, sprzedając sól po nieproporcjonalnych cenach. Żądał, aby rząd sprzedaż całej produkcji soli oddał krajowi. Skarżył się dalej, że biuro krajowej sprzedaży soli za wiele zastępstw oddaje żydom, a kółkom rolniczym i włościanom stawia warunki tak twarde, że ci soli w większych ilościach sprowadzać nie mogą.

W końcu zwróciwszy uwagę na opłakane stosunki materialne górników solnych, postawił cały szereg rezolucyj. W rezolucjach tych domaga się:

1. by biuro solne wydziału krajowego przedkładało wykaz miejscowości, w których znajdują się krajowe składy soli; 2. aby Wydział krajowy dążył do objęcia sprzedaży całej produkcji solnej i zakładał po powiatach własne magazyny soli. Prócz tego w osobnej rezolucji domaga się p. ks. Stojałowski wezwania rządu o polepszenie bytu górników salinarnych.

P. Kramarczyk postawił rezolucję, żeby prywatni handlarze soli nie mogli sprzedawać jej drożej, niż 6 koron za centnar soli dla bydła.

Po przemówieniu p. Stapińskiego, członka wydz. kraj. p. Romanowicza, który odpierał niektóre zarzuty, poczynione departamentowi solnemu wydziału krajowego przez p. ks. Stojałowskiego, tudzież po przemówieniu p. Oleśnickiego, — uchwalono wnioski komisji solnej, oraz rezolucję p. Kramarczyka. Dodatkowe rezolucje p. ks. Stojałowskiego odrzucono.

Wnioski naglące.

P. Lubomirski uzasadniał z kolei nagły swój wniosek o udzielenie doraźnej zapomogi pogorzelncom gminy Juszczyń w powiecie myślenickim.

P. Schätzel uzasadniał znów swój wniosek o udzielenie nauczycielom ludowym w Złoczowie dodatku drożyznianego na rok jeden z powodu niedawnej klęski pożaru.

Oba wnioski przekazano komisji budżetowej.

P. Wurst podniósłszy, iż w Złoczowie spalił się szpital i tylko stów. Czerwonego krzyża użytych dwóch baraków, uczynił wniosek, aby sejm wezwał wydział krajowy, by wraz ze stów. Czerwonego krzyża urządził 20—30 łóżek dla chorych.

Nagłość wniosku uchwalono, a wniosek sam przekazano komisji sanitarnej.

Na tem marszałek zamknął posiedzenie naznaczając następne na środę, na godzinę 10 rano.

Kronika sejmowa.

Komisje i kluby sejmowe.

Komisja budżetowa na wczorajszym posiedzeniu przyjęła na podstawie sprawozdania p. Kozłowskiego budżet funduszu szkolnego krajowego na r. 1904.

Komisja gminna rozdzieliła kilka drobniejszych spraw jej przydzielonych między członków komisji.

Komisja prawnicza prócz załatwienia kilku pism sądów, domagających się wyjednania zezwolenia na karno-sądowe ściganie kilku posłów, uchwaliła przyjąć sprawozdanie p. Wł. Leopolda Jaworskiego w przedmiocie wniosku p. Stapińskiego w sprawie opieki nad emigrantami. Komisja czyni wnioski wzywające rząd do zaopiekowania się sprawą emigracji.

Komisja sanitarna debatowała nad przedłożonym jej sprawozdaniem p. Marsa w przedmiocie czynności ankiety sanitarnej. W dyskusji zabierali głos pp.: Jabłoński, Trzeciecki, Wodzicki, Czaykowski i członek wydziału kraj. p. Onyszkiewicz.

Przyjęto następnie sprawozdanie p. Trzecieckiego w przedmiocie zakupu budynku dla szpitala w Drohobyczu, oraz sprawozdanie p. Wilczkiewicza w przedmiocie szpitala w Sniatynie.

Na dziś zwołano komisję gospodarstwa krajowego na 9, komisję kolejową, podatkową i szkolną na 10 rano, budżetową na 4, a sanitarną na 5 popoł.

Deputacja nauczycieli szkół m. Podgórze pod Krakowem, w skład której wchodziło pp. Balicki, Czaja i Taroni przybyła wczoraj do gmachu sejmowego, by poprzeć petycję o zrównanie płac z płacami nauczycieli miasta Krakowa. Deputacja prowadzona przez dosła Maryewskiego była u posłów dra Leopolda Jaworskiego, dra Bobrzyńskiego, dra Paszkowskiego i członka wydziału krajowego dra Wereszczyńskiego.

Sytuacja na Węgrzech.

(Telegramy „Dziennika polskiego“).

Budapeszt. Węgierskie biuro koresp. donosi z Wiednia, że hr. Khuen będzie dziś o godz. 10 rano u cearza na prywatnej audjencji i wysłucha najwyższej decyzji co do rozwiązania przesilenia.

Budapeszt. Węgierskie biuro koresp. zaprzecza dalej ogłoszonemu w jednym z wiedeńskich dzienników *interviewowi*, według którego hr. Khuen w ciągu wczorajszej audjencji wymienił Juljusza Andrassego jako kandydata na następcę.

Powstanie w Macedonji.

(Telegr. „Dziennika Polskiego“).

Stambul. Porta wręczyła austriackiemu i rosyjskiemu ambasadorowi sprawozdanie o walkach powstańczych w ostatnim miesiącu. Ze sprawozdania wynika, że zginęło 147 członków komitetu, prócz tego wielu było rannych, lub wziętych do niewoli.

Petersburg. Wczoraj odbyło się posiedzenie „Stowarzyszenia słowiańskiego“ w celu omówienia organizacji pomocy dla macedońskich zbiegów. Uchwalono przeznaczyć 10000 rubli z rezerwowego funduszu towa-

rzystwa na ten cel, a nadto postarać się o pozwolenie zbierania składek po cerkwi Wyrażono nadzieję, że także inne towarzystwa pospieszą z pomocą. Podniesiono obojętność społeczeństwa rosyjskiego dla tej sprawy; złożyło ono bowiem dotychczas za ledwie 2.500 rubli.

DEPESZE telegraficzne i telefoniczne.

Odpowiedź Porty na komunikat mocarstw.

Stambuł. Odpowiedź Porty na komunikat mocarstw z 24 z. m., stwierdza przyjęcie tego oświadczenia do wiadomości, stwierdza dalej ponownie dobrą wolę Porty w kwestji zaprowadzenia porządku w Macedonji. Porta powtórnie zaznacza, że jeśli projektowane reformy dotychczas nie są przeprowadzone, to jest to winą bułgarskiej agitacji, która paraliżuje czynności władz. Słumienie ruchu powstańczego udałoby się, gdyby Bułgaria zechciała przeszkodzić tworzeniu się oddziałów powstańczych i przekraczaniu przez nie granicy tureckiej. Oddziały te w jednym miejscu rozgromione, ukazują się w innych. Położenie obecnie jeszcze się pogorszyło, wskutek zbrojenia się Bułgarji. Pokojowe dążenia Porty są znane, mimo tego, jeśli mocarstwa pragną polepszenia stosunków, muszą w tym kierunku wywrzeć swój wpływ, aby Bułgaria obowiązkami swe wobec sąsiada wypełniała i zapobiegła tworzeniu się oddziałów powstańczych i przechodzeniu przez granicę. Porta wyraża wdzięczność mocarstwom za poczynione kroki i przedstawienia i spodziewa się, że osiągną one skutek pożądanym.

Odnaczenia z powodu zjazdu monarchów.

Wiedeń. Cesarz Franciszek Józef darował hr. Lambsdorffowi miniaturowy swój portret w ramce, wysadzanej brylantami, oraz nadał rosyjskiemu ambasadorowi w Wiedniu, Kapnistowi i generalnemu adjutantowi cara, bar. Fredericksowi, wielkie krzyże orderu św. Szczepana.

Także inni członkowie świty carskiej otrzymali wysokie odznaczenia i podarunki.

Car Mikołaj darował wielkiemu ochmistrzowi dworu ks. Montenuovo swój portret miniaturowy w ramce, wysadzanej brylantami, oraz nadał generalnemu adjutantowi hr. Paarowi i komendantowi korpusu hr. Uexküll-Gyllenbandowi brylanty do orderu Aleksandra newskiego. Inni wyżsi urzędnicy dworscy otrzymali odznaczenia rosyjskie.

Wiedeń. Biuro korespondencyjne dowiaduje się, że rezultat konferencji w Mürtsteg, zadowolili w wysokim stopniu obu monarchów. Zewnętrzna oznaką zadowolenia jest to, że car nadał hr. Gołuchowskiemu order św. Andrzeja z brylantami, a cesarz Franciszek Józef hr. Lambsdorffowi wielki krzyż orderu św. Szczepana z brylantami.

Inwestycje kolejowe.

Wiedeń. W czasie od 1 stycznia do 31 sierpnia wydał zarząd kolejowy 59,903.000 koron na cele inwestycyjne.

Z Serbji.

Białogród. Dzienniki wyrażają nadzieję, że nowy gabinet zdoła rozwinąć dodatnią czynność, chociaż skład jego nie zupełnie odpowiada pokładanym nadziejom.

Sprawa Wenezueli.

Haga. Sąd rozjemczy rozstrzygnął w sprawie wenezuelskiej, że wszystkie akty redagowane w języku hiszpańskim mają być także na język angielski przetłómaczone.

Usiłowany zamach. (?)

Waszyngton. Do Białego Domu wszedł wczoraj człowiek żądając rozmowy z prezydentem. Podczas gdy urzędnik, pełniący służbę, chciał się wywiedzieć od niego czego żąda, człowiek ów dobył rewolweru; po długiej walce zdołano go ubezwładnić.

Waszyngton. Wstępne przesłuchanie uwięzionego w Białym Domu człowieka wykazało, że nazywa się Elliot i jest szwedzkim poddanym. Oddano go pod nadzór lekarski, ponieważ przypuszczają, że jest to obłąkany.

Przy aresztowanym znaleziono nożyczki i wielki nóż. Gdy policja, wiozła go do szpitala, wydobył z kieszeni mały rewolwer t. zw. bulldog, który odebrano mu po zaciętej walce.

Strejki.

Armentieres. Wybuchł tu powszechny strejk tkaczy. Grupa strejkujących chodziła od jednej fabryki do drugiej, aby pracujących zmusić do zaniechania pracy.

Budapeszt. Rozpoczął się strejk pomocników krawieckich. Żądają podwyższenia płacy.

Osiek. Strejkujący tu murarze także wczoraj wstrzymali się od pracy. W ciągu dnia przyszło do bójek strejkujących z pracującymi.

Hamburg. Wczoraj odbyło się zgromadzenie robotników węglowych, należących do związku robotników portowych. Uchwalono rozpocząć strejk, jeśli nie otrzymają podwyższenia płacy, wynoszącej obecnie 4 marek 50 fen.

Japonja a Korea.

Jokohama. Agencja Havasa donosi: Flota japońska z kilku pułkami różnego gatunku broni odplynęła do brzegów koreańskich.

Sofja. Cały personal tutejszej austro-węgierskiej agencji dyplomatycznej wraz z byłym attaché Gieslem, był na obiedzie u księcia.

Rzym. (Tel. wł.). Wielkie wrażenie wywołała tu wiadomość, iż car według nowego programu skrócił swój pobyt w wiecznym mieście z 4 dni na 36 godzin. Odbędzie się więc tylko wielka parada wojskowa, po paradzie car z poselstwa rosyjskiego, złoży wizytę papieżowi, poczem odjedzie z Rzymu.

Darmsztad. Przybyła tu królowa angielska.

KRONIKA.

Djarjusz lwowski.

Wtorek, 6 października.

Teatr miejski: „Papla“, komedja. Początek o godzinie 7 wieczorem.

Posiedzenie sejmowe, o godzinie 10 przedpołudniem.

SKŁADAJMY NA CIESZYNI

Kalendarz. Wtorek (6): Brunona wyzn. — Bronisława. — (23): Zacz. św. Joana. Wschód słońca o godzinie 6 minut 13, zachód o godzinie 5 minut 22.

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciepłota 11+ °R. Pochmuruo.

Wiadomości osobiste.

Arcyksiążę Franciszek Ferdynand ma przyjechać dnia 3 listopada z żoną, księżną Hohenberg, do Łańcuta, do hr. Potockich, na polowanie.

Wiedeń. (Tel.) Gubernator banku dr. Biliński, wyjechał do Lwowa celem wzięcia udziału w obradach sejmowych. W przyszłym tygodniu uda się dr. Biliński w towarzystwie generalnego sekretarza na inspekcję kilku filij banku w Galicji i na Bukowinie.

Ślub p. Wojciecha Korfatego, posta do parlamentu niemieckiego, któremu — jak wiadomo — księża germanizatorzy na Śląsku pruskim nie chcieli udzielić ślubu kościelnego póty, póki nie wyrzeknie się pracy dla społeczeństwa polskiego, odbył się wczoraj rano w Krakowie. Udzielił go ks. Mikulski. Podczas ślubu śpiewała dwunastka „Sokoła“. Po ślubie byli nowożeńcy na Mszy św. i przyjęli Komunię św.

— **Spółka włościańska w Zubrzy.** Dnia 8 października o godz. 4 po południu w szkole zubrzyckiej odbędzie się walne zgromadzenie spółki oszczędności i kredytu w Zubrzy.

Spółką tą kierują: radca dworu Seferowicz i dyrektor dr. Steczkowski, istnieje ona zaś siłami włościańskimi dla wspólnej akcji ekonomicznej, której główną wytyczną jest wspólna dzierzawa folwarków i lasów, należących do gminy m. Lwowa.

Wiece przemysłowe. Najbliższe wiece przemysłowe zwołane z inicjatywy Biura reklamy wyrobów krajowych (Lwów Batorego 12) odbędą się: w Janowie w środę 7 bm. w sali

Sokoła o 7ej wieczorem, w Tarnobrzegu w czwartek 8 bm. w sali Sokoła o 4 popołudniu w Bóbrce 10 bm w sali Straży pożarnej o 7ej wieczorem, w Brzeżanach 11 bm. na boisku Sokoła o 4ej popołudniu.

Kraj. Tow. budowlane. W niedzielę odbyło się z inicjatywy dyr. Kasy oszczędności dra Steczkowskiego zebranie kilkunastu architektów i budowniczych lwowskich, celem zastanowienia się nad założeniem „Krajowego Towarzystwa budowlanego“. Zadaniem projektowanego Towarzystwa, opartego na udziałach członków, byłoby w pierwszym rzędzie, z pomocą finansową krajowych banków, brać od rządu do wykonania te budowle publiczne, które nie za gotówkę, lecz za opłatą annuitetów mają być wykonane. Zebranie to, któremu przewodniczył dr. Stroynowski i w którym wziął również udział dyr. dr. Domaszewski, uchwaliło przystąpić do zawiązania takiego towarzystwa Wybrano zarazem komitet z pp. Kędzierskiego, Schulza, Śliwińskiego, Łuszczkiewicza i Rawskiego, który ma przeprowadzić ostateczną redakcję statutu i zwołać ponowne zgromadzenie celem ukonstytuowania się. W akcji tej mają wziąć udział także bupowniczkowie krakowscy.

Niecne intrzygi. W mieście naszym ciągle krążą pogłoski o rokowaniach Przeworska z Chropinem, ba nawet o tem, że układ już stanął. Jak zapewnia centralny związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego, są to bezcelne kłamstwa, wychodzące z centralnego chropińskiego biura sprzedaży, celem sparaliżowania akcji ochrony cukru przeworskiego. Nie zawadzi przypomnieć, że w pierwszych dniach września usiłowano ze strony naszych wrogów walczyć podobną bronią i pojawił się w *N. Freie Presse* komunikat z centralnego chropińskiego biura sprzedaży w tym sensie, jakoby Przeworski okazywał skłonność do przystąpienia do tego biura. Jak się z całej dotychczasowej akcji okazuje, było to absolutną nieprawdą. Wówczas też kategoryczne zaprzeczenie tej wiadomości w pismach wystarczyło, by uspokoić zupełnie zaalarmowaną opinię publiczną. Raz tedy sromotnie wyłapani na kłamstwie wrogowie nasi nie powinni i teraz znaleźć posłuchu w społeczeństwie, które ogromnymi stratami materialnymi i moralnymi gorzko odpokutować-by mogło pójście na lep perfidnie rozsiewanych bajek.

Artysta w kłopotach. Pan Berl Indianer, skrzypek w orkiestrze państwa Ziszie i Pauli małżonków Zwillingów, grał na skrzypcach po rozmaitych szynkowniach tak długo, jak długo, za swą artystyczną działalność otrzymywał płacę od swoich pryncypałów. Przed kilku dniami, państwo Zwillingowie przestali wypłacać gażę panu Indianerowi, co jego w taki zły wprowadziło humor, że postanowił wyrzec się dalszej artystycznej kariery i powrócić do Chodorowa, gdzie ojciec jego Simon Indianer jest handlarzem jaj i drobiu. Temu prozaicznemu zamiarowi stanęła w drodze wola pp. Zwillingów, którzy dowiedziawszy się o zamierzonej dezercji Indianera, zamknęli go w jednym z pokojów w hotelu Romanie i wzięli w nim całą godzinę wbrew jego woli. Pomimo całonocznego więzienia, silny charakter p. Indianera nie ugiął się. Powtarzał ciągle „*ech fuhr nach Chodrow zim tate*“. Widząc, że oporu swojego artysty nie przełamają, pp. Zwillingowie wypuścili go na wolność, zabrawszy mu wprzódy skrzypce i kufer z garderobą, ogólnej wartości około 100 koron.

Mianowania. Wiedeń. (Tel.) Minister kolei zamianował starszego komisarza budownictwa Teodora Adamowicza, starszego komisarza maszyn Piotra Tokarskiego i komisarza maszyn Stanisława Gutkowskiego, starszymi komisarzami generalnej inspekcji kolei państw.

Awantury rekrutów. Praga. (Tel. wł.). Wczoraj około 70 rekrutów z Karlina, którzy szli stawić się do wojska, poczęło wyprawiać awantury. Ponieważ wobec kilku policjantów, którzy chcieli ich uspokoić, rekruci przybrali groźną postawę i poczęli wybijać w sklepach szyby, wezwano większy oddział policji, który spokój zaprowadził i kilku ekscedentów aresztował.

Kradzież. Abbazja. (Tel. wł.). Arcyksięciu Ludwikowi Wiktorowi, w jednym z tutejszych zakładów kąpielowych, skradziono złoty zegarek ze złotym łańcuszkiem, przedstawiającym wielką wartość historyczną. Przeprowadzona

natychmiast w całym zakładzie rewizja, nie dała żadnego rezultatu

Fatalny wypadek. Monachjum. (Tel.) Prezesa akademii umiejętności tajnego radcę Sittela, przejechał pewien cyklista i ciężko go zranił.

Na karę śmierci przez powieszenie skazał onegdaj trybunał sądu przysięgłych w Czerniowcach, włościanina Mykitę Papeskula, za zamordowanie swej żony.

Urlopowanie żołnierzy z pułków węgierskich. Z Budapesztu donoszą: W niektórych pułkach węgierskich żołnierze z 3 roku będą uwolnieni już w niedługim czasie i pójdą na urlop, gdyż w myśl zarządzeń ministerstwa wojny, które w Austrii straciły już moc prawną w obec urlopowania wszystkich „trzeciordcznych“, zgłasza się wielu dobrowolnie do służby. W pułku 64 z Broos (siedmiogrodzkiem) zgłosiło się tylu rekrutów, że nie wielu brakuje do kompletu. Podobnie rzecz się ma w drugim pułku siedmiogrodzkiem nr. 31 w Hermanstadt. Pułk 63 liczy 489 ochotników, pułk 52 prawie taką samą liczbę.

Stan zdrowia siostry papieża, Antoniny Sarto, ma być beznadziejny. Pani Sarto, która mieszka w Salzano koło Wenecji, cierpi na raka żołądka. Ojciec św. co kilka godzin otrzymuje wiadomości o stanie zdrowia swej siostry.

Rozruchy w Rosji. Z Petersburga donoszą: Z powodu zagarnięcia dóbr Kościoła ormiańskiego przez rząd rosyjski przyszło do nowych starć pomiędzy wojskiem a ludnością ormiańską. Tym razem widownią ich było miasto Szusza. Ogromne masy ludu zebrały się przed tamtejszym gmachem rządowym, obsadzonym przez wojsko. Gdy rozdrażniony tłum gradem kamieni obsypał wojsko, dało ono ognia. Kilka osób padło trupem, rannych jest bardzo wiele.

Echa zbrodni wileńskiej. W sprawie rozbójniczego morderstwa, dokonanego na Tomaszewskim w Wilnie, donoszą *Birżewyje Wiadomości* dalsze jeszcze szczegóły: Dnia 30 sierpnia pod wieczór Romuald Malecki zjawił się u Tomaszewskiego w hotelu i zaprosił go do siebie pod pozorem, że czeka tam na niego Hulden. Tomaszewski przyjął zaproszenie, ale zaledwie przestąpił próg mieszkania Maleckiego, Winkler i Dauksza rzucili się na ofiarę i przewróciwszy Tomaszewskiego na podłogę, zaczęli go dusić. Ten niespodziany, szybki napad oszłomił Maleckiego. Podczas gdy spólnicy zbrodni tarzali się po podłodze w śmiertelnej walce, młody student stał na boku z opuszczonymi rękami i dopiero, gdy Winkler zawstydział go wołaniem „Ach ty babo!“ Maleckiego owionęła wściekłość: rzucił się na Tomaszewskiego i zaczął pomagać mordercom ze straszną siłą. Tomaszewski jęczał, charczał, oddychał coraz słabiej. Nagle powiódł błędnymi oczami po otaczających i zatrzymał wzrok na Maleckim. „Ty także, Romualdzie?“ — wyszeptał — i cóż ja ci zrobiłem?“ — wtedy Malecki zupełnie stracił głowę i odszedł. Tymczasem Tomaszewski utracił przytomność. Winkler wyjął wtedy już wprzód przygotowaną szprycę Pravatza i zastrzyknął ofierze na ranę kurarę, powodując natychmiastowy paraliż mózgu. To nie wystarczyło mordercom. Aby się upewnić, że ofiara żyć nie będzie, przekuli mu szyję drutem. Ze wszystkich morderców, jeden tylko Winkler zdołał umknąć, chociaż policja podobno już natrafiła na jego ślady.

Kobiety są więcej chytre, niż mężczyźni. Pismo niemieckie *Globus* opowiada podanie, jakie się utworzyło o powstaniu ognia w Afryce zachodniej wśród szczepu Magogosów. Z treści tego podania wynikałoby, że tamtejsi mieszkańcy uważają kobiety za sprytniejsze od mężczyzn. Oto zwięzłe brzmienie podania: „Pierwotnie nie było ognia na ziemi, dlatego jeden człowiek udał się do nieba, aby go szukać. W pierwszym niebie zastał on ludzi, którzy umieli chodzić tylko na czworakach i śmiały się z niego. W drugim — tylko takich, którzy się czołgali i z tych także się śmiały. W trzecim niebie spotkał ludzi, którzy chodzili na kolanach i którzy, chociaż z nich się również śmiały, powiedzieli mu, że ogień jest dopiero w czwartym niebie u Mulungusa (boga). Przybywszy tam, prosił wystaniec o ogień, a bóg Mulungus skarcił go, że wysławiał się z jego dzieci w pierwszym, drugim i trzecim niebie, a następnie zaprowadził do świątyni, gdzie stał tu-

zin wspaniałych naczyń, a jedno skromne. Mulungus rzekł: „Wybieraj! W jednym z tych naczyń jest ogień, jeśli znajdziesz — od razu Twoim będzie“. Ale wystaniec nie znalazł ognia, choć zastanawiał się długo i najwspanialszą amforę wybrał. Drugi, trzeci i czwarty człowiek, który przyszedł do nieba na poszukiwania, też nic nie znalazł. W tedy ludzie posłali do nieba kobietę; ona, przyszedłszy, nie wyśmiewała się z nikogo, ale była uprzejmą, uśmiechała się do wszystkich, śpiewała i tańczyła, a za to mieszkańcy trzech nieb powiedzieli jej, że ogień znajduje się w najskromniejszej amforze. I przyniosła kobieta ogień na ziemię i ludzie jej błogosławili i mówili, że jest więcej chytrą, niż mężczyzna“.

Ucieczka bankiera.

O ucieczce bankiera stanisławowskiego, Chaima Efroima Kannaera donosi *Kurjer stanisławowski* następujące szczegóły:

Kanner był właścicielem kantoru założonego w r. 1877. Z początku powodziło mu się nieźle, lecz życie nad stan, gra w karty i na giełdzie, wymagające dużo pieniędzy, popchnęły go do zbrodni sprzeniewierzenia i oszustwa, a w końcu, gdy się nici rwać począły, do sromotnej ucieczki.

Kanner opinę swą kupiecką w ostatnich czasach ogromnie zaszargał. Oszukańcze manipulacje przy sprzedaży papierów wartościowych z masy kuratelarnej Mysłowskiego, o mały nie zaprowadziły go przed kratki sądowe. Liczne za granicami kraju prowadzone geszefta, groziły mu z powodu nieuczciwych przezeń popełnianych czynów każdej chwili kryminałem.

Przed dwoma miesiącami np. telegrafował berliński „Commissions-Bank“, że Kanner oszukał go na 40.000 marek i że czyni kroki, aby Kannaera aresztować, ten jednak, z właściwym mu sprytem potrafił na razie zle zażegnać.

Te stosunki i manipulacje Kannaera były w mieście znane — więc ostatnimi laty nie miał tu ani zaufania, ani większego kredytu. Mimo tego zarwał br. Franciszka Romaszkana na 20.000 kor., adw. dr. Słotwińskiego jako zastępcę p. Stoneckiego na 5000 kor. Kasę oszczędności na 6000 kor. Spar- und Creditverein na 8000 kor. Sprzeniewierzył też dosyć powierzonych mu depozytów przez prywatne osoby.

Ażeby omylić czujność interesentów i odwrócić wszelkie podejrzenia co do ucieczki, Kanner od kilku miesięcy kupował drukarnię pana Dankiewiczza, a ostateczne załatwienie tej sprawy odwlekał pod rozmaitymi pozorami. Wobec tego nikt nie przypuszczał, aby Kanner, który chciał nabyć taki interes jak drukarnia, ze Stanisławowa miał uciekać.

Firmy atoli obce, u których, jak dzisiaj na jaw wychodzi, Kanner był grubo zaangażowany, (jak Bank-Verein i Austr. Tow. kredytowe), były lepiej poinformowane, skoro go jeszcze przed dwoma miesiącami o ucieczkę podejrzewały.

Ucieczkę swą upozorował Kanner wyjazdem do córki do Czerniowiec, skąd na Lwów (gdzie go widziano) uciekł prawdopodobnie do Ameryki. We Lwowie był w niedzielę 20 września, a o ucieczce w Stanisławowie dowiedziano się dopiero za tydzień t. j. w następną niedzielę dnia 27 września, gdy zastano kantor zamknięty, a kasę w nim z wszelkiej gotówki i papierów wartościowych ogołoconą.

Naturalnie w mieście powstał między tu finansistami i interesowanymi wielki rwetes. Kantor opieczętowano i wdrożono śledztwo, które prowadzi radca p. Bertoni. Za zbiegłym Kannerem sędzia śledczy wydał list gończy. List ten rozesłano wszystkim władzom bezpieczeństwa w Austrii, oraz konsulatom austriackim w Hamburgu i Nowym Jorku, temu ostatniemu przy dołączeniu fotografii.

Do majątku Kannaera otworzony został we czwartek konkurs. Komisarzem konkursowym ustanowiono radcę p. Ebenberga, — tymczasowym zarządcą adwokata dr. Hordyńskiego. W kantorze znaleziono w kasie 2.000 koron w gotówce, które wpłynęły w ostatnim tygodniu już w czasie nieobecności Kannaera. Zresztą już dziś można stanow-

czo twierdzić, że pasywa Kannaera nie wynoszą więcej aniżeli 200.000 koron. — Aktywa są minimalne.

Dzień Piusa X.

***) Pisma katolickie podają kilka interesujących szczegółów o życiu papieża, które uzupełniają to, cośmy już w tej mierze pisali. Papież wstaje bardzo wcześnie: kamerdyner Sili, przychodząc wnet po 5ej do sypialni, zastaje Piusa X siedzącego w krześle nad brewiarzem. Po 6ej odprawia papież mszę św. w swem oratorjum bardzo skromnie a poważnie urządzonem. Pierwszą swą papieską mszę, z powodu iż kaplica nie była urządzoną, odprawił, jak wiadomo, papież w swej kaplicy w *conclave*. Msza, do której ministruje sekretarz tajny papieża, trwa około pół godziny, poczem następuje dłuższa modlitwa dziękczynna.

Po skromnem śniadaniu (kawa, grzanki, masło i marmolada), udaje się papież, o ile pogoda sprzyja na godzinny spacer po cienistych alejach ogrodu watykańskiego, rozmawia z towarzyszącymi mu podkomorzymi i żywo zajmuje się kwiatami i roślinami. Chwilę modli się w grocie zrobionej na kształt grotty w Lourdes.

Następnie czyta olbrzymią wprost korespondencję, czyni i uwagi zarządzenia, przyjmuje raporty kongregacji, a jest ogromnie ścisły i surowo przestrzega punktualności i należytego spełnienia obowiązków.

Ostatni składa raport prowizoryczny sekretarza stanu, msgr. Merry del Val, poczem udziela papież posłuchań osobom, które wprowadza mistrz ceremonji msgr. Bisleti. Wyżsi dostojnicy Kościoła mają specjalne dni posłuchania.

Po godzinie 1-iej jada papież obiad, któremu jako krajczy (*scalco segreto*) towarzyszy kawaler Cavazzi, który pełnił przy Ojcu św. służbę w czasie *conclave* jako kawaler honorowy. Po obiedzie, co najwyżej godzinna *siesta*, później brewiarz i zajęcia urzędowe. Po godzinie 6 udaje się w towarzystwie wysocę wykształconego młodego księdza don Pescini, który zastępuje nieobecnego msgr. Brescan i w towarzystwie dziekana Palafrenieri na krużganek trzeciego piętra, którego ściany pokryte są malowanymi przez nieznanego artystę kartami geograficznymi z XVI wieku i obrazami z czasów pontyfikatu Piusa IX. Tu zazwyczaj oczekują papieża gromadki wiernych z Włoch i obczyzny, którzy dopuszczeni bywają do ucałowania pierścienia Ojca św. Są to naturalnie ludzie znakomitsi w społeczeństwie; papież zazwyczaj przemawia do każdego słów kilka. Następnie pozostaje sam z towarzyszami i odbywa godzinny spacer ożywiony interesującą rozmową najczęściej na temat weneckiej sztuki. Wenecja wogóle często zaprząta jego myśli i jest przedmiotem myśli wspomnień. Nie kiedy przypatruje się papież kartom geograficznym lub obrazom i rzeźbom, cęsto zamyślony spogląda na Rzym i pagórki Latium.

Po spacerze pracuje papież znowu około dwóch godzin. O 9-tej je skromny posiłek wieczorny, pół godziny czyta brewiarz i przegląda dzienniki, które leżą przygotowane na jego biurku. O wpół do jedenastej udaje się na spoczynek.

Ze świata indyjskich fanatyków.

W zdumiewający świat mistycyzmu i chorobliwej ekstazy przenosi nas świeżo ogłoszona w Londynie, książka p. J. Campbella *Omana p. t. The Mystics, Ascetics and Saints of India*. Autor opisuje fakirów, derwiszów i pokutników indyjskich, a jednocześnie usiłuje objaśnić stronę psychologiczną ich postępowania.

Każdy taki asceta indyjski mniema, iż powinien poddać się jak najokrutniejszym umartwieniom, jeżeli chce pozyskać łaskę swego bóstwa. Pod tym względem ludy wschodnie wykazują niebywałą energję i zdumiewającą wytrzymałość. Niemal nieprawdopodobnie brzmią opisy umartwień, jakim poddają się fanatycy indyjscy i fakirzy, a jednak są to fakty, o czem świadczą rysunki z natury, dołączone do książki. Widzimy tu np.

